

**Коломийський індустріально-педагогічний фаховий
коледж**

Циклова комісія психолого-педагогічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

заступник директора

з навчальної роботи

 Оксана МОРОЗ

« 1 » вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

ПРОБНІ УРОКИ

**для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня
«Фаховий молодший бакалавр»**

за освітньо-професійною програмою «Трудове навчання та технології»

**за спеціальністю 014.10 Середня освіта
(Трудове навчання та технології)**

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Коломия

Робоча програма педагогічної практики «Пробні уроки» для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Трудове навчання та технології» за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка 2023 р. – 14 с.

Розробники:

Ілюк Богдан Андрійович – викладач фахових дисциплін, викладач першої кваліфікаційної категорії

Біль Дарія Степанівна – викладач фахових дисциплін, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Благодир Ольга Олександрівна – викладач фахових дисциплін, викладач другої кваліфікаційної категорії

Бобела Надія Миколаївна – викладач фахових дисциплін, викладач другої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін
Протокол №1 від «1 » вересня 2023р.

Голова циклової комісії

(підпис)

Наталія ЛЕВИЦЬКА

(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін
Протокол №1 від «30 » серпня 2024р.

Голова циклової комісії

(підпис)

Наталія ЛЕВИЦЬКА

(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін
Протокол №1 від « » 2025р.

Голова циклової комісії

(підпис)

Наталія ЛЕВИЦЬКА

(прізвище та ініціали)

Пояснювальна записка

Педагогічна практика (пробні уроки) є нормативним компонентом освітньо-професійної програми Трудове навчання та технології для здобувачів фахової передвищої освіти. Практика являється важливою складовою якісної підготовки студентів до педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти та створює всі необхідні умови як для практичної реалізації всіх знань, навичок та вмінь студентів, набутих із дисципліни технології, так і для розвитку індивідуальних педагогічних здібностей кожного з них. Базами проходження педагогічної практики здобувачів є заклади загальної середньої освіти (ліцеї, гімназії). Керівництво практикою здійснюють викладачі-методисти та за участі досвідчених вчителів закладів освіти.

Метою педагогічної практики (пробні уроки) є набуття студентами умінь і навичок в організації і проведенні навчальних занять, розвиток педагогічного складу мислення, творчого ставлення до справи, високої педагогічної культури і майстерності, розвиток у студентів вміння спостерігати освітній процес у закладі загальної середньої освіти та здійснювати аналіз результатів процесу навчання учнів, використовуючи знання основ педагогіки, психології, методики навчання технологій і фахових дисциплін, планувати діяльність учнів на уроці, реалізувати плани, творчо вирішувати педагогічні та методичні завдання у процесі навчання і виховання учнів, вносити до них методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату.

Завдання практики «Пробні уроки»:

- підготувати практикантів до проведення різних типів уроків та позакласних занять з предметів «Трудове навчання» та «Технології»;
- вчити добирати та доцільно використовувати на уроці активні форми і методи роботи;
- спостерігати і аналізувати навчально-виховний процес;
- вивчати вікові та індивідуальні особливості, здійснювати індивідуальний підхід до окремих учнів;
- вести щоденник педагогічної практики;

- розвивати любов до педагогічної професії, стимулювати прагнення до вивчення педагогічних дисциплін і удосконалення педагогічних здібностей з метою підготовки до творчого вирішення навчально-виховних завдань.

У результаті педагогічної практики (пробні уроки) студент повинен **знати:**

– порядок реалізації основних положень і вимог документів, що регламентують діяльність закладу загальної середньої освіти, пов'язаної із вдосконаленням навчально-виховної і методичної роботи на основі державних освітніх стандартів;

– основи навчально-методичної роботи у закладі загальної середньої освіти;

– порядок організації, планування, ведення і забезпечення освітнього процесу з використанням традиційних методів та новітніх технологій навчання;

– основи педагогічної культури і майстерності;

– методи контролю і оцінки навчальних досягнень учнів.

вміти:

– здійснювати методичну роботу, пов'язану із проектуванням і організацією освітнього процесу;

– розробляти навчально-методичні матеріали для проведення навчальних занять як традиційним способом, так і з використанням технічних засобів навчання, у тому числі сучасних комп'ютерних технологій;

– застосовувати методи і прийоми складання планів уроків;

– застосовувати різні загально-дидактичні методи навчання і логічні засоби, що розкривають зміст шкільного курсу технології;

– активізувати пізнавальну і практичну діяльність учнів на основі методів і засобів інтенсифікації навчання;

– здійснювати самооцінку і самоаналіз результатів і ефективності проведення уроків технології, позаурочних заходів, здійснювати аналіз труднощів, що виникають під час педагогічної діяльності;

– враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів у навчальній роботі;

– здійснювати підготовку кабінету для проведення уроку, використовувати технічні засоби навчання, виготовляти і ефективно використовувати дидактичний матеріал;

– здійснювати диференційований підхід у під час навчання учнів.

Педагогічна практика (пробні уроки) сприяє розвитку у здобувачів освіти таких компетентностей:

Шифр	Назва
Інтегральна компетентність (ІК)	
ІК	Здатність вирішувати складні задачі і проблеми в галузі середньої освіти та педагогіки або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів педагогічних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 5	Здатність до міжособистісної взаємодії
ЗК 6	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК 7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 2	Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі
СК 4	Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання
СК 6	Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів
СК 7	Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою педагогічного супроводу
СК 9	Здатність до планування освітнього процесу в межах посадових обов'язків
СК 10	Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти

СК 11	Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності
СК 14	Здатність до формування в учнів відповідального ставлення до інформаційно-комунікаційних, цифрових технологій та безпечного їх використання

Виконання програми педагогічної практики дасть змогу здобувачу освіти здобути та підсилити такі **програмні результати навчання**:

РН 1	Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово
РН 2	Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами
РН 3	Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб
РН 4	Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності
РН 6	Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі
РН 8	Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання
РН 9	Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями
РН 10	Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти
РН 11	Застосовувати інновації у професійній діяльності
РН 12	Оцінювати власну педагогічну діяльність відповідно до визначених критеріїв
РН 13	Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії
РН 14	Формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань
РН 15	Застосовувати основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства

ТЕРМІН І ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Назва практики	Курс	Семестр	Тижні
Навчальна практика (пробні уроки)	III	VI	18
	IV	VII	17

Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014.10 Середня освіта Трудове навчання та технології	Нормативна
Загальна кількість годин – 210 год. з них 70 год. – самостійне опрацювання	Освітньо-професійна програма Трудове навчання та технології Освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр	Курс III-IV
		Вид контролю - залік

Зміст практики «Пробні уроки в школі»

Практика розпочинається на 3-му курсі (VI семестр) і продовжується на 4-му курсі (VII семестр).

За період практики студент проводить 12 пробних занять з предмету «Трудове навчання» та «Технології».

Для проходження даного виду практики група студентів ділиться на декілька підгруп по 2-10 чоловік. Кожна підгрупа працює згідно розкладу. Один студент з підгрупи проводить пробний урок, а решта ведуть спостереження, таких спостережень має бути 4 уроки (2 заняття).

Програма навчально-педагогічної практики

Змістовий модуль 1. Організаційна діяльність

Програма першого змістового модуля в основному реалізується упродовж першого тижня практики, коли студенти:

- беруть участь у настановчих та організаційних заняттях у коледжі та закладах ПЗСО,
- ознайомлюються з метою та завданнями практики, правами та обов'язками студента-практиканта,
- ознайомлюються з організацією навчальної роботи освітнього закладу, розкладом навчальних занять,
- ознайомлюються з матеріальним та методичним забезпеченням, технічним та інформаційним обладнанням кабінетів,
- отримують зразки оформлення документації,
- розпочинають оформлення щоденника практики, в якому записують робочі записи (розклад уроків, дзвінків, імена та прізвища вчителів тощо).

Змістовий модуль 2. Навчальна діяльність

За період педагогічної практики студент-практикант повинен виконати такі види навчальної діяльності:

- підготовка до проведення уроків, яка включає: визначення цілей, структури та методики уроку;
- підбір конкретного матеріалу до теми;
- підбір необхідних засобів навчання, ефективних методів та прийомів для досягнення поставлених цілей;
- визначення форми контролю й оцінки знань, навичок і вмінь учнів,
- розробка розгорнутих планів-конспектів та проведення уроків,
- відвідування уроків студентів-практикантів та оформлення щоденника практики.

На цьому етапі педагогічної практики студент проводить 6 уроків (3 заняття) у 6 семестрі та 6 уроків (3 заняття) у 7 семестрі.

Змістовий модуль 3. Методична діяльність

Методична діяльність студента-практиканта включає:

- вивчення та аналіз навчальних програм, календарно-тематичних планів у відповідних класах,
- вивчення специфіки діючих підручників з трудового навчання (технологій), які використовуються у закладі освіти,
- вивчення методики й техніки проведення уроку, інших форм організації навчання шляхом відвідування й аналізу відвіданих уроків учителя трудового навчання (технологій),
- підбір методів, прийомів та форм навчальної роботи,
- вивчення системи роботи освітнього закладу,
- проведення спостереження та аналізу занять,
- ведення щоденника педагогічної практики.

Змістовий модуль 4. Підсумки педагогічної практики

- оформлення матеріалів педагогічної практики,
- участь у підсумковій конференції (обговорення виконання програми даного виду практики, проблем, успіхів та недоліків практики, презентація матеріалів практики).

Самостійна робота

Під час самостійної роботи здобувачі фахової передвищої освіти підбирають і аналізують психолого-педагогічну і методичну літературу, необхідну для проведення занять, організації роботи учнів, засоби наочності, здійснюють відбір та підготовку матеріалу для виконання завдань практики. Особлива увага в процесі самостійної роботи студентом-практикантом звертається на написання конспектів занять і оформлення щоденника практики.

Час для самостійної роботи відводиться також для виконання індивідуальних завдань, збору матеріалів для оформлення наочності.

Одним із напрямків самостійної роботи є оформлення звітної документації.

Облік і оцінка роботи студентів-практикантів

Поточний контроль за роботою студентів-практикантів здійснюється методистами. Під час практики методисти відвідують уроки студентів, організовують обговорення й аналіз, виставляють оцінки. На підставі аналізу всіх поданих документів, результатів роботи студента із методистами та захисту звіту приймається рішення про виконання програми й виставлення оцінки. Облік і оцінка результатів роботи завершується на підсумковій конференції з педагогічної практики, що призначається по завершенню захисту звітів студентами.

Звітна документація

По завершенні практики студент повинен здати таку документацію:

1. Щоденник педагогічної практики
2. Конспекти проведених уроків (6/3 в кожному семестрі)
3. Щоденник спостережень (4/2 в кожному семестрі)

Критерії оцінювання педагогічної практики (пробні уроки)

Критерії	5 – Відмінно	4 – Добре	3 – Задовільно	2– Незадовільно
Підготовка до уроку	Виконана детальна підготовка, чітко сформульовані мета, завдання, результати уроку, розроблені різноманітні методи й форми роботи, матеріали для уроку.	Підготовка відповідна, але є незначні недоліки в організації матеріалів чи методів.	Підготовка не зовсім відповідає вимогам, деякі матеріали чи методи потребують доопрацювання.	Підготовка поверхнева, багато необхідних матеріалів відсутні або неправильно організовані.
Структура та організація уроку	Чітка структура уроку, логічно побудовані етапи, всі елементи уроку організовані ефективно і час використано раціонально.	Структура уроку здебільшого логічна, але є невеликі порушення в часі чи організації деяких етапів.	Структура уроку дещо неузгоджена, деякі етапи уроку виконані не зовсім ефективно, час використано нераціонально.	Структура уроку порушена, значні проблеми з організацією часу та етапів уроку.
Використання методів і прийомів навчання	Використання різноманітних методів і прийомів, індивідуальний підхід до учнів, мотивація учнів до активної роботи.	Використано основні методи та прийоми, але деякі учні не отримують належного індивідуального підходу.	Методи та прийоми обмежені, часто використовуються однотипні підходи, не всі учні залучені до роботи.	Використання обмежених методів, учні мало залучені до активної роботи, відсутність індивідуального підходу.
Комунікативні здібності	Високий рівень комунікації з учнями, зрозумілість пояснень, заохочення учнів до участі, активне взаємодія з класом.	Добра комунікація, але інколи учням важко зрозуміти деякі моменти або не всі учні активно беруть участь.	Комунікація з учнями обмежена, пояснення деяких моментів недостатньо чіткі, взаємодія з класом не дуже активна.	Проблеми з комунікацією, пояснення незрозумілі, учні не зацікавлені в участі, мало взаємодії з класом.
Контроль та оцінювання результатів навчання	Чітке і справедливе оцінювання, використання різноманітних методів контролю (письмові завдання, усні відповіді, практичні вправи), коректний зворотний зв'язок.	Використовуються основні методи контролю, але деякі елементи оцінювання потребують удосконалення.	Обмежене використання методів оцінювання, зворотний зв'язок недостатній або не зовсім коректний.	Відсутнє або некоректне оцінювання, відсутній зворотний зв'язок, не враховуються індивідуальні результати учнів.

Організація навчального середовища	Сприятлива організація робочого простору, всі інструменти та матеріали доступні учням, забезпечена безпека учасників уроку.	Робоче середовище організовано, але є незначні недоліки в розміщенні матеріалів чи в зручності для учнів.	Навчальне середовище не зовсім організоване, деякі матеріали важко доступні учням, є порушення техніки безпеки.	Невідповідне організоване середовище, серйозні проблеми з доступністю матеріалів, порушення техніки безпеки.
Вміння працювати з учнями різних рівнів підготовки	Підхід до учнів з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей, використання диференційованих завдань.	Застосовуються методи роботи з учнями різного рівня підготовки, але інколи не вистачає диференціації.	Робота з учнями різного рівня підготовки є обмеженою, немає чіткої диференціації завдань.	Відсутній індивідуальний підхід, неможливо врахувати рівень підготовки кожного учня.
Оцінка загальної педагогічної майстерності	Високий рівень педагогічної майстерності, здатність швидко адаптуватися до змін, креативність, ініціативність.	Хороший рівень майстерності, але інколи бракує креативного підходу або здатності адаптуватися до ситуації.	Педагогічна майстерність на середньому рівні, бракує ініціативи, вміння працювати в непередбачуваних ситуаціях.	Низький рівень педагогічної майстерності, труднощі з адаптацією до змін, відсутність ініціативи.

Загальна оцінка:

5 – Відмінно: Студент продемонстрував високий рівень професіоналізму, організував урок на високому рівні, ефективно використовував методи навчання, забезпечив активну участь усіх учнів та чітко оцінив результати навчання.

4 – Добре: Студент організував урок на достатньому рівні, але є незначні недоліки, які можна вдосконалити.

3 – Задовільно: Студент виконав урок на середньому рівні, але є помітні недоліки в організації, комунікації з учнями та оцінюванні результатів.

2 – Незадовільно: Урок не відповідає вимогам, є суттєві проблеми в підготовці, організації, взаємодії з учнями та оцінюванні.

Перелік використаної літератури

Базова

1. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016 – 583 с.
2. Пелагейченко М. Л. «Професійний довідник учителя трудового навчання»: Вид. група «Основа», 2013. – 254, [2] с. – (Серія «Професійний довідник»).
3. Коберник О.М. Методика трудового навчання : проектно-технологічний підхід: навч. посіб. / За ред. О.М. Коберника, В.К. Сидоренка. – Умань : СПД Жовтий, 2008. – 216 с.
4. Пискун О. М. Методика трудового навчання. Проектна технологія навчання: Навчально-методичний посібник до виконання практичних робіт для студентів спеціальності «Середня освіта. Трудове навчання та технології». – Чернігів: ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка. – 2017. – 88 с.
5. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Н.П. Волкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с.

Допоміжна

1. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навчальний посібник / кол. авторів; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. – Харків : ХНПУ, 2018. – 457 с.
2. Аніщенко О.В., Яковець Н.І. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Навч. посібник / За заг. ред. Н.І. Яковець. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 199 с.
3. Основи теорії технологічної освіти : навчальний посібник / С. І. Ткачук, О. М. Коберник // Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2014. – 304 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти / Постанова Кабінету міністрів України за № 1392 від 22 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-n#n9>.
2. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової Української школи –
Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
3. Навчальні програми для 6-9 класів –
Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Українські освітні портали:

- <http://osvita.org.ua> – освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України
- <http://www.ccf.kiev.ua/> – соціальна освіта в Україні (організація семінарів, тренінгів, дистанційна освіта у галузі соціальної педагогіки)

Сервіси дистанційного навчання:

- <https://vseosvita.ua/library/trudove-navcanna>

Трудове навчання – методичні матеріали <https://nuschool.com.ua/> Трудове, технології, дизайн, творчість

Всеукраїнський Форум: Технологічна освіта

- <https://www.facebook.com/groups/1775468302718754/> Трудове навчання в українській школі
- <https://www.facebook.com/groups/597366907085699/> Трудове навчання та технології в школі онлайн
- <https://naurok.com.ua/biblioteka/trudove-navchannya>